

D O D A T E K

D O G A Z E T Y

KURYERA LITEWSKIEGO N° 64.*Wilno dnia 28 Maja v. s. 1828 roku.*

NAYWYŻSZY UKAZ.

Do Rządzącego Senatu. Stycznia 20 dnia.

„Na rozwiązanie przedstawionych przez Ministra Skarbu rozmaitych zapytań, zdarzających się przy wypełnieniu ukazu 26 marca 1826 roku, o wydawaniu cywilnym urzędnikom, znajdującym się pod śledztwem, lub sądem, podług wojskowych wyznaczeń płacy, a także i przy usatysfakcyonowaniu ich takową płacą po usprawiedliwieniu się, Rozkazuujemy na przyszłość trzymać się następujących prawideł:

1) Usuniętych od obowiązków, z naznaczeniem śledztwa, lub z oddaniem pod sąd, po zupełnym ich usprawiedliwieniu się, wydawać drugą połowę płacy z tych wojennych wyznaczeń, które im wydawane były podczas sądu lub śledztwa.

2) Zuwalnianymi od obowiązków, z rozporządzenia Zwierzchności i potem podpadłymi pod śledztwo lub pod sąd z rzeczy ich służby, postępować na tej osnowie, jak i z usunionymi od obowiązków, z naznaczeniem śledztwa, lub z oddaniem pod sąd.

3) Oddanym pod sąd, lecz zostawionym przy sprawowaniu zajmowanych przez nich obowiązków, w razie zatrzymania im połowy płacy, przywiązanej do tych obowiązków, po zupełnym ich usprawiedliwieniu się, zwracać i drugą połowę teyże samey płacy.

4) Urzędnikom, znajdującym się w czasie śledztwa lub sądu pod strażą, i pobierającym po 25 kopiejek na dzień na utrzymanie się, po zupełnym usprawiedliwieniu, wydawać bez potrącenia wydanego dla nich tego dziennego utrzymania, całe wojskowe wyznaczenie podług rangi, jeżeli je przewyższała wydawana im płaca.

5) Znajdującym się pod śledztwem lub sądem, z oddaleniem od obowiązków, kancelaryjnym Oficjalistom, Ferszteróm, Pod-ferszterom i innym, niemającym żadnych klassowych rang, jeżeli płaca ich przewyższała wyznaczenie Chorażego, wydawać połowę płacy i zaspakając po usprawiedliwieniu się w stosunku do tego wyznaczenia; w przeciwnym zaś razie z tego wyznaczenia, jakie pobierali za obowiązek.

6) Znajdującym się cywilnym różnego nazwania pod sądem niższym rangom bez usunięcia od obowiązków, wydawać połowę tey płacy, jaką pobierali, lecz nie wyżej sta rubli, a przypadające im payki i odzienie w zupełności. Usuniętych od obowiązków, zostających pod strażą, utrzymywać, jak innych aresztantów, a niebędących pod strażą

pod sądnym, nie nie wydawać, ponieważ mogą przeżyć się z pracy.

7) Jeżeli kto z Urzędników, otrzymawszy prócz płacy pensyą, jako nagrodę i zachęcenie do służby, podpadnie pod sąd, lub z powodu śledztwa od obowiązku usuniony zostanie, takim, nie wydając pensyi, wydawać połowę płacy, póki sąd na nich nie będzie ukończony; kiedy zaś przez sąd będą usprawiedliwionymi, natenczas zaspakając ich przeznaczoną pensyą w zupełności, oprócz wydania połowy płacy.

8) Rozumieć się samo przez się, że połowy płacy nie należy wydawać tym, którzy, będąc uwolnieni od służby na własne ich żądanie, w późniejszym czasie podpadną pod sąd. Lecz tym urzędnikom, którzy uwolnieni, chociaż na własne żądanie, z pensyą, wrazie oddania pod sąd lub śledztwo, w rzeczy dawniejszej służby, wydawać połowę tey pensyi, a po zupełnym usprawiedliwieniu się wydawać i drugą połowę.

9) Uwolnionym od sądu, Naymilszyciem Maniifestem, albo z innych jakichkolwiek szczególnych względów, lub zostawionym w podeyrzeniu, żadney dodatkowej wypłaty nie czynić, chociażby znajdowali się w obowiązku. Toż samo odnosi się i do pensyi.

10) Dla uniknienia korespondencyi i zwłoki, te miayscia, przez które będą uczynione rozporządzenia, o oddaniu Urzędników pod śledztwo lub sąd, z oddaleniem od obowiązku, powinny w tymże czasie potrzebować od Izby Skarbowych wydania im, na wyżej wyrażonych osnowach, połowy płacy; ozwrocie zaś drugiej połowy płacy lub pensyi i o wydawaniu tych ostatnich na potem, sądownictwa kryminalne, rozpatrujące czynności podsądnych, powinny umieszczać w ostatecznych swoich wyrokach, i gdy te wyroki uzyskają należyte potwierdzenie, komunikować miejscowym Izdom Skarbowym, dla zależącego od nich rozporządzenia, a o przecięciu pensyi uwiadamić i Ministeryum Skarbu.

Rządzący Senat nie zaniecha uczynić należytego o tém wypełnienia.

Opinia Rady Państwa.

Rada Państwa na Departamencie spraw cywilnych i duchownych i na Powszechném Zebraniu, rozpatrywała sprawę, wniesioną przez Ministra Sprawiedliwości, z powodu różności zdań, zaszytej na Powszechném Zebraniu Rządzącego Senatu Moskiewskich Departamentów, o nagłej śmierci Rady Kollegialnego *Wremiewa* i o pod-

sądnych z tej przyczyny: Podpółkownika *Alabjewa*, Majorach *Hlebowie* i *Dawydowie* (który później umarł), w obowiązku Kamer-Junkra Radcy Tytularnym *Szatiłowie* i Gubernialnym Sekretarzu *Katuginie*.

Rada Państwa znajduje, że w sprawie tej zawierają się dwa główne przestępstwa:

1) Azardowna gra w karty i wyniki z niej pobicie *Wremiewa*.

2) Przyprawienie go o śmierć, zasługą na trzech dzień po wyrażonem pobiciu.

Pierwsze z tych przestępstw nie podlega żadnej wątpliwości. Przeświadczają o niem nie tylko wyznania Gubernialnego Sekretarza *Katugina* i dworskich *Alabjewa* ludzi *Czurkinych*, jako obecnych grze i pobiciu, lecz i zeznanie trzech ludzi *Wremiewa*, że ten powróciwszy od *Alabjewa*, rozbiegając się, namieniał, iż w domu *Alabjewa* został skrzywdzony, i że oni widzieli u niego koszulę, mankiety i rękawy okrwawione, a na twarzy siniaki i zadraśnienia. Wyznania te nie zostawiają żadnej wątpliwości o tém, że u *Alabjewa* była kartowa zakazana gra, której celem było ogranie *Wremiewa*, a skutkiem zdarzony z niej wypadek. Przekonanie o tym celu potwierdza zaproszenie *Hlebowia*, który, niby niespodzianie, przyjechał na wieczór do *Alabjewa* i ciągnął bank, a *Wremiew* i wszyscy inni, będąc pijani, bez fraków i kamizelek, w samych szlafrokach, słowem ze wszelkim pozorem rozwiozłości, grali tu z nim w karty.

Chociaż prawa nie uważają kartowej azardowney gry za jedno z łupieżstwem, jednakże w Naryższym Reskrypcie, danym przez w Bogu spoczywającego CESARZA ALEXANDRA I, Sankt Petersburgiemu Wojennemu Gubernatorowi, 11 czerwca 1801 roku uznano, *zło to za szkodliwsze w swych skutkach, niżeli samo nawet jawne łupieżstwo, którego jest widoczną gałęzią*. Takie zaś krwawe pobicie bezbronnego człowieka, wśród kupy graczy, w tym domu, gdzie był jako gość przyjęty, nie może być uznane za prostą bitwę, stanowiącą gwałt obustronny. Powinno być ono policzone do przestępstw, podobnych i blizkich robojowi.

Drugie przestępstwo (śmierć). W sprawie nie masz rzeczywistych dowodów, żeby śmierć *Wremiewa* istotnie była skutkiem pobicia; lecz jest jednakże powód do podejrzenia, że pobicie *Wremiewa* śmierć jemu przyspieszyło. To potwierdza się świadectwami 7miu Medycznych Urzędników, że pęknięcie śledziony od zewnętrznego gwałtu sprawiło atak apoplexyi.

Rada Państwa, porównawszy te przestępstwa, które same przez się, naruszając dostojność szlachecką, z natury swojej nie mogą być pokryte Manifestem 22 sierpnia 1826 roku, *przez opinię postanawia*: uczynić w powszechności w sprawie tej co następuje:

1) Zdarzenie śmierci *Wremiewa* zostawić sądowi Bożemu; a o *Dawydowie* dla śmierci jego, zaniechać sądu.

2) Podpółkownika *Alabjewa*, Majora *Hlebowia*, w stopniu Kamerjunkra Radcę Tytularnego *Szatiłowa* i Sekretarza Gubernialnego *Katugina*, pozbawiwszy znaków dystykeyi, rang i szlachectwa, jako ludzi szkodliwych dla społeczności, posłać na mieszkanie: *Alabjewa*, *Szatiłowa* i *Katugina* do miast Sybirskich; a *Hlebowia*, przez wzgląd na dawniejszą jego służbę, do jednego z odległych

miast Wielkorosyjskich, włożywszy na sukcesorów ich majątków obowiązek dostarczania im środków utrzymywania się; i nadto *Alabjewa*, zwracającego na siebie mocne podejrzenie przyspieszenia śmierci *Wremiewowi* przez pobicie, skazać na rekolekcyę duchowną, na taki czas, jaki naznaczony będzie przez miejscową Zwierzchność Duchowną.

3) Dworskich ludzi zeszłego Rzeczywistego Tajnego Radcy *Alabjewa*, będących na służbie u syna jego podsądnego *Alabjewa*, Alexandra i Andrzeja *Czurkinych* i Michała *Kozjrewa*, których w niniejszej sprawie nie można uznawać za donosicieli na jego, lecz tylko za oczywistych świadków zdarzenia, którzy, podług prawa będąc pytani, nie mogli go zataić; dla zasłonięcia ich od jakiegokolwiek prześladowania przez sukcesorów *Alabjewa*, poruczyć szczególnej protekcyi Moskiewskiego Wojennego Jenerała Gubernatora.

4) Urzędników medycznych i miejsca Sądowe, za opuszczenia i nieporządku i wyznanie dworskiego człowieka Alexandra *Czurkina*, o poddawianie jego przez Radcę Stanu *Alabjewa* i Prokuratora Granicznej Kancellaryi *Ispołatowa*, wedle Namyślnościwszego Manifestu 22 sierpnia 1826 roku zostawić bez uzyskania i śledztwa. Nakoniec,

5) O postępkach *Rawicza*, który ogrzał w kartach osoby, w niniejszej sprawie pomienione, uczynić najsurowsze wysledzenia i z winnymi postąpić podług prawa.

Na autentyku własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką napisano:

„*Mu być podług tego.*“

St. Petersburg.
1 grudnia 1827.

UKAZY RZĄDZĄCEGO SENATU.

O wydawaniu dzierżawcom trunkowych poborów jerlików, na przewóz zbożowych wódek z jednego miasta do drugiego.

Wedle ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, że Smoleńska Izba Skarbowa w przedstawieniu do niego z dnia 13 października 1827 roku, wyraziła, iż pełnomocnik dzierżawców trunkowych poborów w 8miu miastach gubernii Smoleńskiej, kupiec Kiryłow, prosił o wydanie jemu jerlika na przewóz do trzymanego przez aktorów jego sposobem odkupu miasta Duchowszczyzny zbożowych wódek, z założonego przez nich w mieście Smoleńsku gorzelni. Izba Skarbowa, nie znajdując w Naryżym utwierdzonego 26 marca 1827 roku odkupowych warunkach wyraźnego postanowienia: czy należy wydawać odkupczykom jerliki na przewóz z ich gorzelni do trzymanych przez nich sposobem odkupu miast, wódek zbożowych i innych wyższej dobroci trunków; lub czy przewóz tych wódek i trunków odkupczycy mają prawo uskuteczniać za należytemi od ich kantorów świadectwami? uprasza w tym przedmiocie rozwiązania Ministra Skarbu. Minister Skarbu, znajdując ze swojej strony, że dozwolony 168 § odkupowych warunków, przewóz zbożowych wódek z jednego trzymanego przez odkupczyka miasta lub powiatu do drugiego, trzymanego przez niego miasta lub powiatu, dla dozwolonej odkupowej przedaży za należytemi świadectwami, powinien odbywać się nie inaczej, jak za jerlikami ustanowionej formy, wydawa-

nam i na ośnovie 166 § tychże warunków, wodczannym przedsiębiorcom z Powiatowych Sądów, zalecił Smoleńskiej Izbie Skarbowej: stosownie do tego uczynić niezwłocznie zależące od niej rozporządzenia o wydawaniu odkupczykom na przewoz wódek w pomienionych zdarzeniach jerlików. O jakimem rozporządzeniu donosi Rządzącemu Senatowi, z tem, azali nie podoba się jemu zalecić od siebie Izbie Skarbowej 28m Wielkorossyjskich Gubernij i Kaukazkiego Obwodu o powinnem z ich strony w tym przedmiocie wypełnieniu. Rozkazali: utwierdziwszy uczynione przez Ministra Skarbu rozporządzenie o wydawaniu dzierżawcom w Smoleńskiej gubernii trunkowych poborów jerlików na przewoz zbożowych wódek z jédnego trzymanego przez nich miasta do drugiego, zalecić Izbie Skarbowej 28 Wielkorossyjskich Gubernij i Kaukazkiego Obwodu, o jednostaynem z ich strony w tym przedmiocie wypełnieniu. Stycznia 24 dnia 1828 roku. (Z Igó Departamentu.)

O ułożeniu na Wódczanych Przystawów wydawania jerlików na przewożoną ze skarbowych magazynów wódkę do wódczanych zawodów.

Wedle ukazu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat po swysłuchaniu przedstawienia Ministra Skarbu, o włożeniu na Wódczanych Przystawów wydawania jerlików na kupowaną ze skarbowych magazynów wódkę do wódczanych zawodów, Rozkazali: ponieważ z mocy 164 i 165 §§, N a y w y ż e y utwierdzonych warunków dla 28m Wielkorossyjskich gubernij i Kaukazkiego obwodu, istnienie zawodów robienia zbożowych wódek, zostawiono na ściślej ośnovie prawideł, wyrażonych w N a y w y ż e y utwierdzoney Ustawie o trunkowym poborze, na ośnovie czego (§§ 78 i 79.) kupiona przez wódczanych przedsiębiorców z magazynów wódka, powinna być przewożona nie inaczej, jak za jerlikami ustanowionej formy; przeto Rządzący Senat, zgodnie z opinią Ministra Skarbu, postanawia, że stosownie do tego porządku powinna być i teraz kupowana ze skarbowych magazynów wódka, przewożona do wódczanych zawodów za jerlikami, wydawanie których po zniesieniu Powiatowych Administracyj, trunkowego poboru, którym to było poruczone, włożyć na Wódczanych Przystawów, z postrzeganiem w takowych jerlikach, wprzód ustanowionej formy, nie pozwalając zgółta przewozić wódki bez żadnych świadectw i pilnując, ażeby wódczanni przedsiębiorcy zwracali je w terminach przepisanych w § 78 Ustawy o trunkowym poborze; o spełnieniu czego zalecić Izbie Skarbowej 28m Wielkorossyjskich gubernij i Kaukazkiego obwodu ukazami. Stycznia 24 dnia 1828 roku. (Z Igó Departamentu.)

O tém, żeby w przyłączonych od Polski guberniach, przy wyborze adwokatów postępowało podług wydanych w roku 1726 i 1764 konstytucyj.

Rządzący Senat na Powszechném Zebraniu pierwszych trzech Departamentów słuchali przełożonej od Zarządzającego Ministerjum Sprawiedliwości Pana Radcy Taynego, Senatora i Kawalera, Xiecia Alexego Alexiejewicza Dothorkowa, dla należytego wypełnienia kopii N a y w y ż e y konfirmowanej opinii Rady Państwa, w następującem brzmieniu: „Rada Państwa na Departamencie Praw i na Powszechném Zebra-

niu, rozpatrzywszy przełożenie Rządzącego Senatu Powszechnego Zebrania Sanktpetersburskich Departamentów o tém, żeby w przyłączonych od Polski guberniach, przy wyborze adwokatów, postępować podług konstytucyj roku 1726 i 1764, i znaydując, że przez konstytucyj 1768 roku i rezolucyj Rady nieustającej 23 stycznia 1778 roku, possessorowie zastawni zrównani z dziedzicami, i jak ci, tak i owi, podług ukazów roku 1805 i 1807. również wybierają się do wszelkich urzędów na szlacheckich seymikach, a zważywszy przy tém, że co się tycze obowiązku adwokatów, nie zachodzi w tém istotna różnica: czy wybierany na ten obowiązek jest dziedzicem lub zastawnym possessorem; zgodnie z wnioskiem Rządzącego Senatu, dla uprzątnienia w tym względzie różności zdań, przez opinię postanowił: objaśnić dla jednostaynego wypełnienia, ażeby w przyłączonych od Polski guberniach, przy wyborze adwokatów postępowało podług konstytucyj roku 1726 i 1764, jako potwierdzonych w zupełnej ich mocy i podług N a y w y ż e y konfirmowanej 17 września 1811 roku opinii Rady Państwa.“ Na autentyku własną JEGO CESARSKIEY MOŚCI ręką napisano: „*Ma być podług tego.*“ 28 Grudnia 1827. I sprawki, z której się okazało, że Powszechne Zebranie Rządzącego Senatu, po rozpatrzeniu rzeczy o tém, ażeby w przyłączonych od Polski guberniach przy wyborze adwokatów postępowało podług Konstytucyj 1726 i 1764. podawało JEGO CESARSKIEY MOŚCI najpoddanniejsze przełożenie z takim wnioskiem, że w Konstytucjach roku 1726 i 1764, względem wyboru adwokatów, postanowiono: adwokaci we wszystkich sądownictwach powinni być szlachta, przysięgli, osiedli i żadnym występkiem niesplamieni. Na ośnovie tych Konstytucyj, były Litewski Cywilny Gubernator Bułhaków, dla powściągnięcia wynikłych ze strony adwokatów nadużyć, uczynił swoje uwagi, które w roku 1797; w części, a w 1798 i w całej ich mocy zaszczycone N a y w y ż s z e m potwierdzeniem, potem w dniu 17 września 1811 przez N a y w y ż e y konfirmowaną opinią Rady Państwa przyjęte dla Litewskiej Gubernii w tej okoliczności prawidła rozciągnięto i na dalsze przyłączone od Polski gubernije; a ponieważ w uwagach tych P. Bułhakowa między innemi postanowiono: obierany na obowiązek adwokata, powinien mieć swoje wieś; teraz więc Sąd Główny Wołyński z powodu nie oświadczenia się na obowiązek adwokatów, posiadających majątki prawem dziedzicznym, uprasza zostawienia w tych obowiązkach wybranych przezeń osób, posiadających za prawem zastawnym i dożywotniem. — Prawidło to uznać za dobre 3ci Departament Senat, jako zgodne z Konstytucjami r. 1726 i 1764; lecz znaydując, że w N a y w y ż e y konfirmowanej 17 września 1811 roku Opinii Rady Państwa powiedziano: że nowo wybrany, przed wstąpieniem w obowiązek, powinien złożyć dowody, że ma swoje wieś; a w wyżej pomienionych konstytucjach przepisano, żeby agent miał possesję, wnioskując opinię jego, jako potrzebującą prawnego objaśnienia, na dalsze rozpatrzenie Powszechnego Zebrania Rządzącego Senatu. Powszechne Zebranie, potwierdzając i ze swojej strony przedstawienie Wołyńskiego Głównego Sądu z tej najbardziej uwagi, że wedle konstytucyj roku 1768 na stronie 129; i podług rezolucyj Rady nieustającej 1778 roku stycznia 23, possessorowie

zastawni zrównani z dziedzicami, i jak jedni, tak i drudzy, również podług ukazu roku 1805 i 1807 wybierają się na wszelkie zależące w tym kraju od szlacheckich wyborów urzędy; a zatem nie masz nawet żadney istotney różnicy i w rozumieniu, czyli possessyą, czyli wieś wybierany na adwokata mieć powinien; lecz pomimo to wszystko dla zapobieżenia w tym względzie różności zdań, objaśnić dla jednostaynego wypełnienia, żeby w przyłączonych od Polski guberniach przy wybieraniu adwokatów postępowano podług wydanych w 1726 i 1764 roku konstytucyi jako utwierdzonych w zupełney ich mocy i podług N a y w y ż e y konfirmowaney w dniu 17 września 1811 roku Opinii Rady Państwa. R o z k a z a l i: o należytem wypełnieniu podług tej N a y w y ż e y konfirmowaney Opinii Rady Państwa, posłać do wszystkich Sądów Głównych i Rządów Gubernialnych przyłączonych od Polski gubernii ukazy, również przez ukazy dać wiedzieć dla wiadomości wszystkim Urzędowym miejscom i osobom; a do Najswiętszego Rządzącego Synodu, do Sanktpetersburskich i Moskiewskich Rządzącego Senatu Departamentów i Powszechnego Moskiewskich Departamentów Zebrania przesłać uwiadomienia. Stycznia 25 dnia 1828 roku (Z Powszechnego Zebrania pierwszych trzech Departamentów).

O objaśnieniu artykułu taryfy o zegarach i względem pobierania cła od trunków mocnych.

Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Skarbu, że Rada Państwa na Departamencie Ekonomii Państwa i na Powszechném Zebraniu rozpatrzywszy przedstawienie jego o objaśnieniu artykułu taryfy o zegarach i względem pobierania cła od trunków mocnych, i uważając że przy wprowadzaniu zza granicy cudzoziemskich zegarów i mocnych trunków, zdarzają się bardzo często trudności w rozpoznawaniu pierwszych, czy wolny ich przywóz, lub zabroniony z powodu niepewności, co należy uważać za ozdoby zegarów, z jakimi rzeczy te według taryfy zakazane, a względem ostatnich, t. j. trunków mocnych, w oznaczeniu ich mocy, dla czego przez opinią N a y w y ż e y utwierdzoną 4 stycznia roku teraźniejszego, postanowiła: artykuł taryfy o dozwolonym przywozie zegarów, zamienić przez następujący: ściennie, stołowe, podróżne i wszelkie (oprócz Astronomicznych) w oprawach drewnianych i bez nich, bez ozdób kruscowych, marmurowych, alabastrowych i innych, wymuszając nieodbite w drewnianych zegarach przynależitości, jako to: zamki, kółka, klucze, zaszczepki i nożki, z mosiądzu, brązu i innych krusców, złoczone lub niezłoczone, również koperty i cyferblaty z niezłoczonej miedzi lub innego prostego kruscu, chociażby z rzeźbą lub płaskorzeźbą. Co się zaś tycze pobierania cła od trunków mocnych, stosując się do §§ 107 i 306 Tamożennej Ustawy, postanowić za prawidło, żeby cło od trunków mocnych pobierać podług mocy, okazującey się przy pierwszym obejrzeniu, i te z nich, które będą miały więcej dziesięciu, lecz niezupełnie 11ście stopni, uważać za dziesięcio stopniowe, również i od pokazujących wyżej 15tu, lecz nie mających zupełnych 16tu stopni, brać cło półtora raza takie, jakie postanowiono pobierać od trunków mocą przewyższających dziesięć i do piętnastu stopni; z resztą żadnych już wymierzeń nie czynić. Donosząc o tem Rządzącemu Senatowi Minister Skarbu prosił o rozkazanie ogłoszenia tego postanowienia dla powszechney wiadomości. R o z k a z a l i: o wyrażoney N a y w y ż e y utwierdzonej opinii Rady Państwa, dla powinne-go, do kogo będzie należało, wypełnienia, należytey wiadomości i po wszystkich miejscach ogłoszenia, posłać ukazy: do wszystkich Gubernialnych i Obwodowych Rządów, także do miejsc urzędowych, do PP. Ministrów, Sprawującego obowiązki Kontrolera Państwa, Wojennych Je-

nerałów-Gubernatorów, Wojennych Gubernatorów zarządzających sprawami cywilnemi, Jenerałów Gubernatorów i Naczelników miast; a do Najswiętszego Rządzącego Synodu, do wszystkich Departamentów Rządzącego Senatu i do Powszechnych ich Zebrań przesłać uwiadomienia. Stycznia 25 dnia 1828 roku. (Z Igo Departamentu.)

O rozwiązaniu zapytania: jak postępować miejscowym Naczelnikom w utrzymywaniu popełniających zabójstwo w przypadkach pomieszczenia umysłu.

Wedle ukazu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat na Powszechném Zebraniu Departamentów Moskiewskich, słuchali uwiadomienia Rządzącego Senatu Powszechnego Zebrania pierwszych 3 Departamentów, przy którym dołączona dla należytego wypełnienia kopia z kopii Opinii Rady Państwa, przełożoney temu Powszechemu Zabraniu przez Zarządzającego Ministeryum sprawiedliwości, Pana Taynego Radcę, Senatora i Kawalera, Xięcia Alexego Alexiejewicza Dołhorukowa w następującem brzmieniu: „Rada Państwa na Departamencie praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy, dla spełnienia N a y w y ż e y potwierdzonego jego postanowienia, zapytanie: jak postępować miejscowym Zwierzchnościom z popełniającemi zabójstwo w przypadku pomieszczenia umysłu? i rozważywszy, że z roztrząśnieniem jego należy postanowić środek dla takich waryatów, którzy, w przypadku pomieszczenia umysłu, dopełnili już zbrodni, a następnie postanowić środek dla odebrania im sposobów do podobnych zbrodni, przez opinią zamierzyła: postanowić na czas przyszły za prawidło, ażeby ci, co popełnili zabójstwo, wyrokiem Sądu Sumnienego odesłani do domu waryatów, dla utrzymywania w nim i leczenia, w żadnym zdarzeniu nie byli z tego domu wypuszczani i przyymowani do towarzystwa. Po otrzymaniu zaś przez nich ulgi przeprowadzać ich do osobnych oddziałów od innych rozumu pozbawionych, z warunkiem, iżby duchowni, odwiedzający te zakłady, szczególniej miewali do nich budujące nauki. Lecz, jeżeli czas przekona, że taki waryat zupełnie wyzdrowiał, i w przeciągu 5 lat po sobie idących nie będą w nim postrzeżone żadne znaki waryacyi, wtedy może otrzymać wolność, nie inaczej jednak, jak za przedstawieniem do Ministeryum spraw wewnętrznych i jego rezolucyą nawet w takim przypadku, jeśli by kto z rodziny, do której należy zatrzymany z przyczyny waryacyi, chciał go wziąć do siebie na porękę. Wyjątek w skróceniu terminu tego zatrzymywania może być dopuszczony wtedy tylko, kiedy poręka ta będzie zabezpieczona prawem osoby, dającej ją, na zupełnym w niej zaufaniu i połączona z zupełną ufnością niedopuszczenia żadnych następstw, w przypadku odnowienia się waryacyi wyniknąć mogących; o czem także przedstawiać na rozpatrzenie i rozwiązanie Ministeryum spraw wewnętrznych.” Na autentyku własną JEGO CESARSKIEY MOŚCI ręką napisano: „*Ma być podług tego.*” S. Petersburg 7 grudnia 1827 roku. I Sprawki. R o z k a z a l i: dla należytego podług tej, N a y w y ż e y konfirmowaney opinii Rady Państwa, do kogo należeć będzie, wypełnienia i potrzebney wiadomości, rozesłać do wszystkich Rządów Gubernialnych i Obwodowych i do miejsc urzędowych ukazy, również przez ukazy uwiadomić PP. Ministrów, Sprawującego obowiązki Kontrolera Państwa, Wojennych Jenerałów-Gubernatorów, Wojennych Gubernatorów zarządzających cywilnemi sprawami, Jenerałów Gubernatorów, Naczelników miast i Woyska Dońskiego Nakaźnego Atamana, a do Najswiętszego Rządzącego Synodu, do wszystkich Departamentów Rządzącego Senatu i Powszechnego jego Zebrania Departamentów Sanktpetersburskich przesłać uwiadomienia. Stycznia 25 dnia 1828 roku. (Z Powszechnego Zebrania Departamentów Moskiewskich).

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.